

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

Aquest número 10 cts. per tot arreu
NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

Les reines

D'uns pocs anys ençà s'han posat de moda els concursos de bellesa femenina. A això, a l'entronitzament d'aquesta moda, hi ha contribuït amb eficàcia gran el senyor Maurice de Welffe, catòlic i, pel que es veu, amic de fer broma amb l'anatomia femenina.

Cada nació, cada província, cada ciutat, cada casa volen tenir la seva reina de bellesa. Es com un flagell, com una epidèmia.

A nosaltres—ja no caldria dir-ho—ens sembla el catolícissim senyor de Waleffe el menys indicat per a fer anar en doina les noies joves i omplir-los de pardalets el cap.

Generalment quan se diu d'una dona que té el cap ple de pardalets, vol significar-se que el té ple de ximpleries.

Trobem francament immoral aquesta aduació a la banalitat, aquest convit a fer de la dona una nina de luxe.

El luxe és el flagell del nostre temps. Pel luxe, per un luxe baixament material, avui tot té un preu, tot se ven i es compra.

Els catòlics glorifiquen Sant Francesc d'Assís, el Pobrissó,... per a després glorificar la dona, la bellesa física de la dona.

No volem pas nosaltres que les dones siguin unes carnestoltes, uns espantalls, uns "papus".

Però cal recordar que, a més de la bellesa física, hi ha la moral. I la bellesa moral també té importància en la dona.

Fent de les nostres dones reines de bellesa, se les allunya de la llar, de la família, del treball honrat; se'ls obren finestres al luxe; se'ls diu que amb la bellesa física poden aconseguir-ho tot.

Posada la dona en aquest pendent, és molt difícil que conservi el seu seny, la se-

LES PRIMERES FULLES

Quin bon estiu se'm prepara!

va serenitat. Tot conspira contra ella: fins el senyor Maurice de Waleffe, catòlic i amic de fer "la bomba".

Penseu en el perill que fóra el conviure amb aquestes pobres noies a les que s'ha fet veure que sols l'ésser bonica té valor.

Avui que les modes, el cinema i la re-

vue conspiren contra el seny de les noies, de les noies que tenen seny, i no fóra millor inclinar-les a l'estudi, a l'amor, a la bondat i a la intel·ligència, a la llar i a la família?

No en pervindria d'això un millorament de costums?

Les baixes a les nostres files

Cada any els amants de la llibertat hem de lamentar alguna baixa a les nostres files.

L'any passat vàrem enterrar l'Ignasi Iglésias.

Aquest gran dramaturg l'havien precedit, el mateix any o en anys anteriors, Conrad Roure, Cristòfor Librán, Cristòfor de Domènec, "Fray Gerundio", etc.

Fora de la nostra terra han pagat, els darrers temps, el seu tribut a la mort en Nakens en Pau Iglésias i altres grans lluitadors de l'exèrcit de la llibertat.

I heu-voç ací que quan pensàvem que la parca estaria ja satisfeta de la sega abundosa, li arriba el torn a Pepe Ulled.

L'Ulled, radical de la vella guàrdia, militant democràtic de tota la vida, advocat liberal, ha estat a darrera hora fidel al seus ideals fent-se enterrar civilment.

Republicà ferm i convençut, ha mort, com Moisès, sense arribar a Canaan, sense poder trepitjar la terra dels seus somnis.

Gran sentiment és el nostre davant d'aquest traspàs. Pèrdua important amb ell sofreixen l'anticlericalisme, el poble, els treballadors.

No desmaiem per això. Sobre un ementiri de cadàvers il·lustres, sobre un camí de tombes, la llibertat va fent la seva via.

Els que restem hem de fer honor als que se'n van, als que han caigut primer que nosaltres en la lluita.

I els hem d'honorar recordant-los sempre amb devoció i seguint pas a pas llurs petjades.

Correu de l'estranger

El pacte del Quirinal i el Vaticà

L'acord entre el Quirinal i el Vaticà, això és, entre Itàlia i el Papat, ha produït, en tot el món, com era de preveure, un aldarull enorme: si és, en efecte, un dels fets més transcendents de la post-guerra.

Avui podem ja constatar que el conveni ha suscitat malfiances generals o disconformitats declarades a tot arreu, fora, naturalment d'Itàlia, de la Itàlia oficial.

El criteri del Sacre-Collegi era, en aquest punt, prou conegut. La Santa Seu es mostrava absolutament intransigent en reclamar el poder temporal que l'any 1870 va perdre. I en senyal de protesta el Papa es mantenia presoner dins el seu palau, dient-se víctima de hom no sap quines cruels injustícies...

El poder temporal—afirmaven els partidaris del Papa-Rei—és necessari a l'Església, a fi de mantenir la seva necessària independència espiritual. Ara ha aconseguit aquest poder temporal. El papat n'adquirirà nova saba, nou prestigi...

El gran triomf—confessem-ho—és per a Mussolini. El perill, en canvi, és per a la llibertat.

LES REVOLTES DE BOMBAI

Des del començament d'aquest mes, han tingut lloc a Bombai, diverses revoltes que

es van estenent a d'altres localitats. La lluita entre hindús i mahometans ha esdevingut d'una ferocitat horrible. El nombre de morts fin ara arriba a dos cents, i el de ferits greus passa del miler.

Els anglesos es mostren molt intranquils de tots aquests esdeveniments, que paralitzen la vida de ciutats senceres, i que deixen odi i malfiances, les conseqüències dels quals poden ésser funestes.

L'origen del conflicte actual sembla venir de la feroç animositat dels obrers hindús vers els de raça mahometana, als quals els primers acusen d'haver-los traït en una vaga recent. Els hindús acusen encara als mahometans de robar-los els infants per als sacrificis humans.

Davant d'això, què ha fet Anglaterra? Ha expulsat o empresonat els comunistes! Als països burgesos, tots els mals que no tenen una solució fàcil—i no la tenen precisament moltes vegades per culpa d'aquest mateix règim burgès—, la culpa d'aquests mals, diem, es dona, generalment, al fantasma del comunisme.

El problema és extremadament complex. I tot fa creure que s'aguditzarà més cada dia.

Important Reial Decret

La "Gaceta" del dia 20 publicà el següent decret:

"Exposición:

Creyo el Gobierno con ciega fe en la benevolencia que aconsejó a Su Majestad como final de los deplorables acontecimientos del año 1926 en relación con la conducta de la oficialidad del Arma de Artillería entonces para la que Vuestra Majestad dió acogida tan benigna que sería un calmante de las pasiones y vigoroso germen de cordialidad de ellas, para que con el poder público, el alto mando y sus propios jefes y camaradas de las otras armas y cuerpos y principalmente con la sociedad española, inquieta y temerosa ante la actitud de un fuerte núcleo de jefes y oficiales que obligados a ser sostén de la paz y tranquilidad pública, vienen turbando y constituyendo un vivero propicio al cultivo de todas las rebeldías.

Seguro es que no todo el cuadro de jefes y oficiales del Arma de Artillería siente, piensa y obran, pero ni por excepción se ha recogido hasta ahora de modo público una voz gallarda que llame a la realidad y enmienda en tonos de demanda o de compañerismo a los que más obcecados y contumaces están dando un constante y disolvente ejemplo de pernicioso indisciplina, que se ataja de una vez o dentro de poco será tarde, porque su propagación conducirá al frecuente motín militar y a la anarquía social que la insensatez de los ofuscados los inclina cada día más a alianzas y contubernios de carácter peligrosísimo, como si hubieran olvidado las virtudes y principios de honor que constituyeron siempre su gloriosa tradición.

No es momento de escribir mucho ante casos y cosas que conocen toda España y comenta avergonzada y dolorida y que ya desgraciadamente han pasado las fronteras, sino requerir del elevado ánimo de Vuestra Majestad ante la salud de la Patria en peligro, la aprobación de las siguientes medidas:

Artículo primero: Todos los jefes y oficiales de la escala activa de artillería, se

consideran provisionalmente paisanos a partir de la publicación de este decreto, sin derecho de haber activo ni pasivo alguno, al uso de uniforme ni carnet militar, mientras no sean nuevamente reingresados al Ejército.

Art. 2.—El ministro de la Gobernación fijará la residencia para la que habrán de salir en el término de 24 horas, los que según los datos que posee y los que le comunique el ministro del Ejército justifiquen esta providencia.

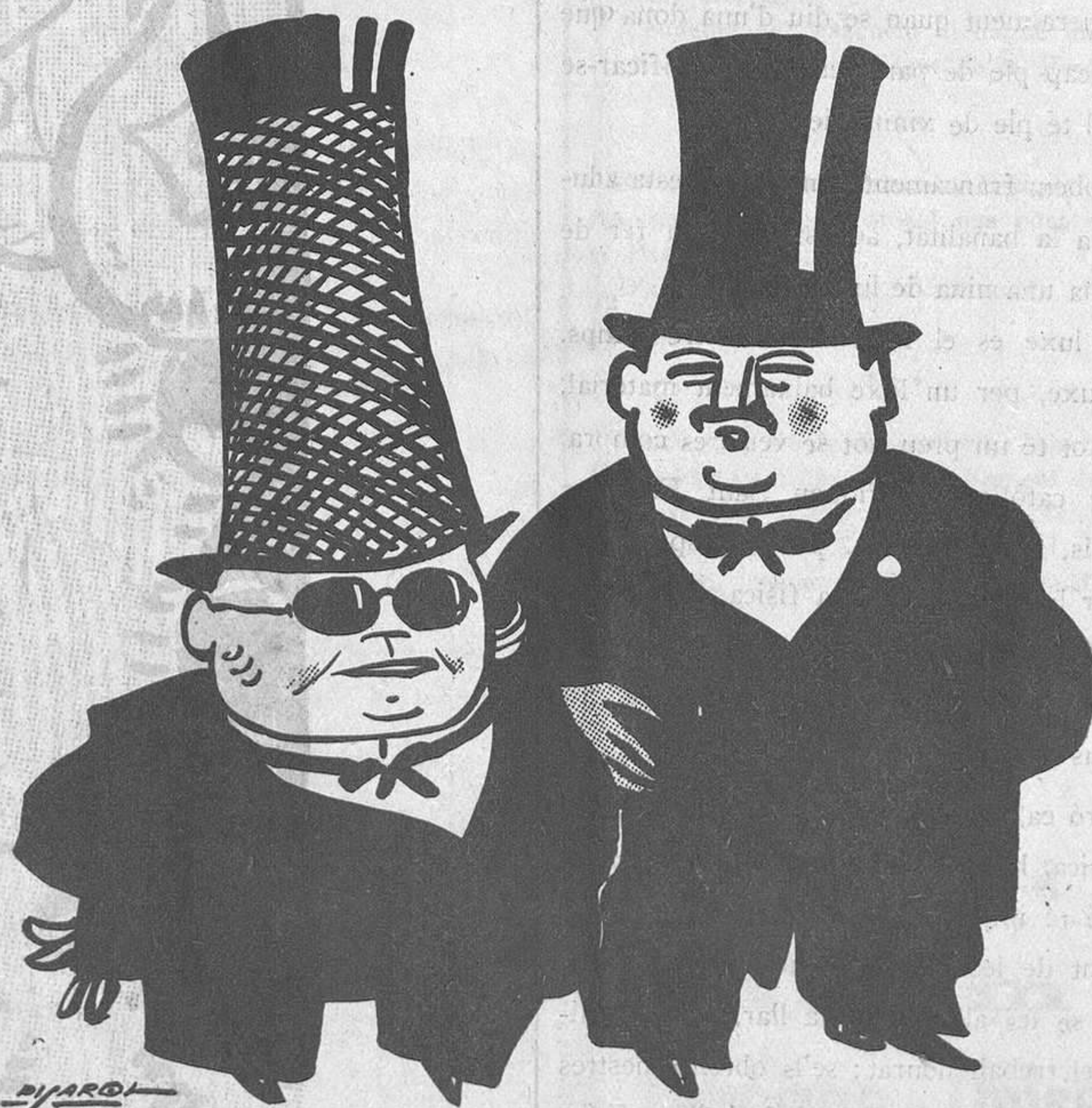
Art. 3.—De todos los jefes armados, centros, dependencias, parques y talleres serán cargo las autoridades militares de la región, substituyendo a los mandos en la medida necesaria para no interrumpir la función con jefes y oficiales de otras armas o cuerpos, continuando destinados en ellos y ejerciendo sus funciones el personal de la escala reservada, clases de segunda categoría, auxiliares, maestros y obreros, procurando que no se irroguen más perjuicios que los inevitables, derivados de la aplicación de la letra y espíritu de este decreto.

En la Academia de Artillería se suspenderán las clases y licencias a los alumnos hasta que se les llame nuevamente, no pudiendo vestir el uniforme durante este tiempo.

Art. 4.—Antes de primero de junio se habrá ultimado la reorganización del Arma de Artillería y sus cuadros y plantillas de mando prestarán juramento de fidelidad, obediencia inquebrantable y sin reservas por la fe y por el honor a la patria, representada por la bandera, al rey y al Gobierno constituido y de un modo concreto y categórico al actual, contra el cual se procedió sediciosamente.

Todos los que aspiren a reingresar lo solicitarán por escrito en instancia que elevarán al rey por conducto de los gobernantes, comandantes generales, capitanes generales que las cursarán urgentemente. Se podrán presentar desde la publicación del actual decreto.

Art. 5.—Los jefes y oficiales de la escala activa readmitidos percibirán los sueldos devengados desde su separación provisional y los que se confirmen en sus actuales

EL DEJUNI DELS RICS

—Es queixen de la quaresma perquè dejunen.
—No pas nosaltres, que dejunem amb llagosta.

destinos, las demás subvenciones que les correspondan. Los no admitidos serán declarados con el haber pasivo que les corresponde.

Art. 6.—Se exceptúa de las actuales disposiciones al personal, jefes y oficiales de Marruecos, Baleares y Canarias, para los que estén desempeñando destinos de carácter civil u otros especiales, o sean ayudantes de campo u oficiales a sus órdenes.

Josep Ulled

Ha mort Josep Ulled, el conegut polític radical. Ha mort jove encara, quan d'ell podien esperar-se gran coses. Com comptava amb nombroses simpaties, el seu traspàs ha estat sentidíssim.

Havia militat sempre en el partit republicà al costat d'Alexandre Lerroux.

Elegit diputat provincial, desempeñà aquest càrrec honorablement. Col·laborà en la premsa d'extrema esquerra.

Fou inhumat civilment, constituint l'enterrament una sentidíssima manifestació de dol.

Descansi en pau Josep Ulled Altemir.

Règims en pugna

Teòricament, en la meditació, és freqüent d'admetre un punt de vista reformista per als ideals d'avançada; hom s'inclina benèvolament a acceptar un estat de transició sostraiant l'actuació de violències desagraables. És una tendència a què tothom hi és inclinat per un sentit íntim de bondat, per instintiva repugnància als trastorns quan en repòs i tranquil·litat es fan compulsacions de principis. És ben cert que en gran nombre de moments l'home més radical i intransigent esdevé una mica senyor Esteve.

Però la realitat és implacable, i ella aviat s'encarrega de posar davant els ulls astorats els fets que maten l'optimisme tot just nascut i no deixen més que l'amargor del dubte o el desencany. Llavors tot canvia de color, i les solucions harmòniques concebudes amb tota la simpatia s'esfumen enganyoses com les pensades tingudes en somnis. Hom no creu que l'avenc, el progrés hagin vingut ni puguin venir en idíl·liques concessions mútues entre els homes, sinó en lluita aferrissada i quasi sempre violenta. No hi ha manera de que el poderós, el privilegiat compregui la injustícia de la seva posició, i si una espurna de raó l'hi fes veure, sempre l'egoisme és prot fort per a impedir-li tota cessió voluntària.

Encara avui, quan hom menys ho pensa, surten a relluir, dintre el capitalisme, punts de vista i expressions que podrien perfectament transplantar-se de varies centúries i ésser ben pròpies d'aquell temps d'esclavitud.

Dies endarrera el periòdic madrileny "Estampa" donava compte d'una vaga que havia mantingut el seu personal tipogràfic; i era la tal explicació una aportació magnífica de mentalitat troglodítica reviscada en aquests temps.

Però el concepte veritablement extraordinari era un passatge en es remarcava que en aquella casa es dona un *trato humano* als seus treballadors. Per manera que a la casa d'"Estampa" avui es té per una cosa elogiosa i digna d'ésser recordada el donar un tracte humà als treballadors.

Certament, davant d'aquesta cosa inaudita, d'aquesta generositat i condescendència tan poc comuns, caldrà que tots els obrers facin un acte de contrició, i amb tot el reconeixement que la cosa mereix, tinguin perennement present que hi ha un lloc on se'ls dona tracte de persona, on són considerats com éssers pertanyents al gènere humà.

I bé, hom deixava la lectura amb la trista creença de què contra l'esperit que s'hi reflectia no hi ha de valdre la persuasió ni hi ha que pensar en una transformació comprensiva.

Són espurnes gràfiques del paradisiac règim capitalista.

L. PUJOL MASSAGUER

Temes

Vet aquí que un setmanari, que diu en Manuel Brunet, o sigui "L'Opinió", dona tema a Rovira i Virgili i aquest en dona a Manuel Brunet, per un seu article a "La Publicitat" i aquest me'n dona a mi.

Diu Manuel Brunet: "N'hem parlat amb simpatia, però no amb la coacció de simpatia"; parla de Litvinov. En aquest article, En Manuel Brunet enceta un tema bastant interessant. És possible, a un home, fer de bona fe un comentari, sense deixar-hi entreveure les seves simpaties o antipaties?

A nosaltres, francament, això ens fa l'efecte d'una aberració; es dirà que no som cap il·lustres periodistes ni molt menys; però aquesta vegada els mateixos de qui parlem, els amics de "La Nau" i de "La Publicitat" ens guarden de mentir. No en sabem la raó, però en tots dos diaris no es perd ocasió per parlar de Rússia i no pas precisament en filosoviètic, sinó molt al revés. La causa no la sabem, però el fet és aquest.

Nosaltres, que ens honorem molt amb l'amistat de periodistes d'ambdós diaris, ens costa de comprendre llur actitud, que no podem atribuir a altra cosa que a l'alt sentit que tots ells tenen de la democràcia.

I tornant altra volta al tema, confessem

que a nosaltres ens és sempre molt difícil amagar la nostra posició d'amic o enemic quan agafem la ploma per parlar de qual-sevol tema. Serà que no tenim prou l'hàbit del periodista per saber dissimular les nostres preferències, però aquesta vegada és un defecte del que ens envanim com d'una qualitat, no ens podem donar vergonya de no saber parlar d'una cosa només en forma banal, sense posar-hi un xic de la nostra ànima i àdhuc algun cop un bon tros.

Nosaltres, que artísticament som enemics de l'art tendencios en el que molts ens volen fer anar a raure, com a periodistes, com a informadors, creiem que tenim el deure de deixar entrellucar als lectors, si més no, el nostre pensament, que és el que en definitiva fa tot periodista, tot home que escriu. Als qui per endavant ens convençien anunciant que a ells allò no els fa fred ni calor, els podem dir que ensenyen l'orella per sota aquell indiferentisme, més aparent que real; grateu una mica, i hi trobareu l'enemic sense atenuants. En el camp de les idees és de tota manera impossible fer la màscara de ferro, fer-se l'indiferent, i si vós mateix no us feu amic o enemic us en fa la gent que aplica de seguida, el "qui no és amb mi, és contra mi", i al cap i a la fi o declarant-vos en vós o els altres, resteu classificat entre els amics o enemics d'una cosa o d'una idea.

Així, doncs, per ésser classificat pels altres a tothora, més val classificar-se un mateix i hi ha més probalitats d'encert i de passada hom delimita de debò les seves simpaties.

N. M.

A Mèxic

A Mèxic, els catòlics sembla que tornen a remenar la cua. Mala plaga, aquesta! Quan cau damunt un país el deixa com si hi hagués caigut la llagosta.

Els, que prediquen la bondat i el perdó, la indulgència i la misericòrdia, es dediquen ara a encendre la torxa de la revolta.

I que són ells no cal dubtar-ne.

Qui, si no ells, demanarien l'expatriació de Plutare Calles, home d'una energia extraordinària? Qui, si no ells, per un esperit de venjança, demanarien l'expatriació del salvador de Mèxic?

Medallons Rurals

EL BOIG

Cada poble té un boig, i si no el té, procura anar-lo fent de poc en poc. Un boig a un poble hi fa molt bon papè.

El boig del poble és com el rei del joc.

Riu, sempre riu i fa riure els demés;

com que és beneït, pot dir qualsevol cosa

i algunes voltes, fent el boig, no ho és

i ja saben tancar-lo si fa nosa.

Va escabellat, els ulls esbalandrats

i riu i riu sense saber per què

i cada boig té els seus cops amagats

i sap fer bitlles que fan rodà el tupè.

Fem-li una caritat? Diguem que riu

perquè copsa la gràcia directa de les coses

i sota del seny mort té un bé de Déu ben viu

que en els brots secs li posa esclats de roses.

SALVADOR PERARNAU

Ja ha sortit

2.ª edició

ALBUM

Dibuixos-Opisso

Preu: 7 Pessetes

EL PRESENT NÚMERO HA ESTAT VISAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Sallent

Sallent també ha volgut celebrar el seu homenatge a Ignasi Iglésies. Diem que ha volgut celebrar-lo perquè no ha passat d'un intent, ja que la gent deixà completament buida la sala on se celebrà, malgrat ésser un dissabte al vespre i el local reunia les condicions de confort degudes.

Els comerciants no hi acudiren perquè era dissabte i cal mantenir la botiga oberta fins tard. Els burgesos perquè no els interessa res que sigui del "mestre plorat". Els altres, els obrers, aquests no hi acudiren perquè bona part no s'han donat compte de que en la vida hi ha alguna cosa més que treballar i menjar. Per ells sembla que les coses de l'esperit no comptin; pitjor per ells.

Tampoc no hi eren els que creuen que formen part de l'"élite" de la població; aquests tenien feines urgents a les taules de dominó i manilla; i queden els joves, purament els joves; aquests, com no era un partit de futbol, no els interessava la festa.

Ja sabeu, doncs, Sallent ha volgut unir-se a l'homenatge que tot Catalunya ha rendit al mestre plorat, però ha fracassat. Ens dol haver-ho de dir, però cal que tothom sàpiga qui és cadascú.

FUSTA-FORTA

Santa Coloma de Farnés

M'omplena de tristesa el cor la contemplació d'aquest estol de jovenetes que alegres passegen per la nostra ciutat. Veig en cada una d'elles una ànsia d'amor insatisfet, una necessitat de donar-se totes a aquesta força vivificadora que és l'amor. En elles, cada gest, cada rialla, cada paraula, és una protesta contra aquest sentiment que embarga el seu cor.

Santa Coloma, en mig de muntanyes, està mancada de comerç i d'indústria que pugui tenir prou força per retenir ací els seus propis fills, els quals s'escampen arreu, deixant desolades aquestes tendres poncelles que resten sense amor.

A molts això us semblarà un ridícul sentimentalisme, però ja no us ho semblarà tant quan us fixeu en aquests estols de noies que en dies de mercat envaeixen els nostres carrers a exhibir-se davant dels forasters, davant del possible xicot. Són les mateixes que un altre dia omplenen el camp de futbol.

Si la moral d'ara no fos una valla ridícula, veuríeu com aquestes noies usarien altres armes i elles mateixes anirien de dret al seu objecte i dirien sense giragonses a qui estimessin que prenguéss el seu amor.

Això és, al nostre entendre, el que, sense miraments, hauríeu de fer, noies de Santa Coloma, llençant al foc totes les conveniències passades de moda i atúidores de l'esperit.

Val més trencar motllos vells que no pas viure consumint-se i en eterna manca moral.

MARIA PLA

DISTRACCIONS CASOLANES

Com que fa aquest fred, i no és agradable el sortir de casa, distrec la família fent cine.

A varies províncies d'Espanya s'han advertit sacudides sísmiques.

Se n'han advertit a Logroño, a Arnedo, a Aldeanueva del Ebro, Arnedillo, Munilla, Enciso, Cervera, Calahorra, Alfaro, Soria i Sant Sebastià.

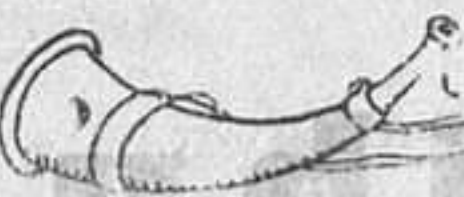

La metafísica és, sovint, la novella de l'esperit.

Mengeu i beveu moderadament; tan sols allò que es paeix bé, és bo per al cos.

Tinc un amic a Costa Rica que està desesperat perquè en la Geografia del seu país no ha pogut trobar aquest turó de l'Esperit Sant on diu Rucabado en "Catalunya Social" que bastirem un monument a "Crist-Rei".

Un bon senyor anomenat Domènec "Cavalleria" i Collell, fent honor al seu nom, publica a "Catalunya Social" un conte blanc molt carinell per demostrar que és pecaminós el pertànyer al Ròtary Club. Si no usen temes més escollits, els costarà bon xic de convèncer a ningú que no sigui un senyor tan ruc com el senyor Pau del conte.

Continua fent fred i no desglança de cap de les maneres.

El dia que comenci el desglac, a diversos llocs d'Europa hi haurà estralls de consideració.

Ja no serà sols la Xina que tindrà una muralla que ressegueixi la seva frontera. El nou estat pontifici ha de quedar tot murallat en començar a regir el pacte.

El Papa tenia un vago, però era passat de moda. Itàlia li regala un tren sencer.

Segurament que algun ric americà li regalarà un vaixell. Ara li fa falta un aeroplà o un dirigible per comprovar si la creu que llança Nobile encara és al seu lloc.

M. P. (Santa Coloma de Farnés): Sí, senyoreta: es publicarà. Com es publicarà tot el que ens envii. I molt agrajts.

D. E. (Reus).—Anirà l'article, però procureu llegir força català per a perfeccionar la vostra ortografia.

D. C. O. (Granollers).—Va.

J. P. M.—Molt bé, anirà. Seguiu enviant, que vós teniu condicions.

Imp. La Campana i L'Esquella. Oim, 8.—Barna.

OBRA NOVA

VOLUM II DE LA COL·LECCIÓ D'OBRES SELECTES

Contracte Social

DE J. J. ROUSSEAU

Versió catalana i pròleg de RAMON VINYES

Preu: 2'50 pessetes

Llibreria Espanyola - Rambla del Mig, 20